

Vlaamse
overheid

DE GEMEENTELIJKE INVESTERINGEN IN DE PERIODE 2014-2019

10 september 2020

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

lokaalbestuur.vlaanderen.be

Deze analyse is een publicatie van het
Agentschap Binnenlands Bestuur, afdeling Lokale Financiën
v.u. Jeroen Windey, administrateur-generaal
Havenlaan 88, bus 70, 1000 Brussel
bbcgp@vlaanderen.be

D/2020/3241/265

INHOUD

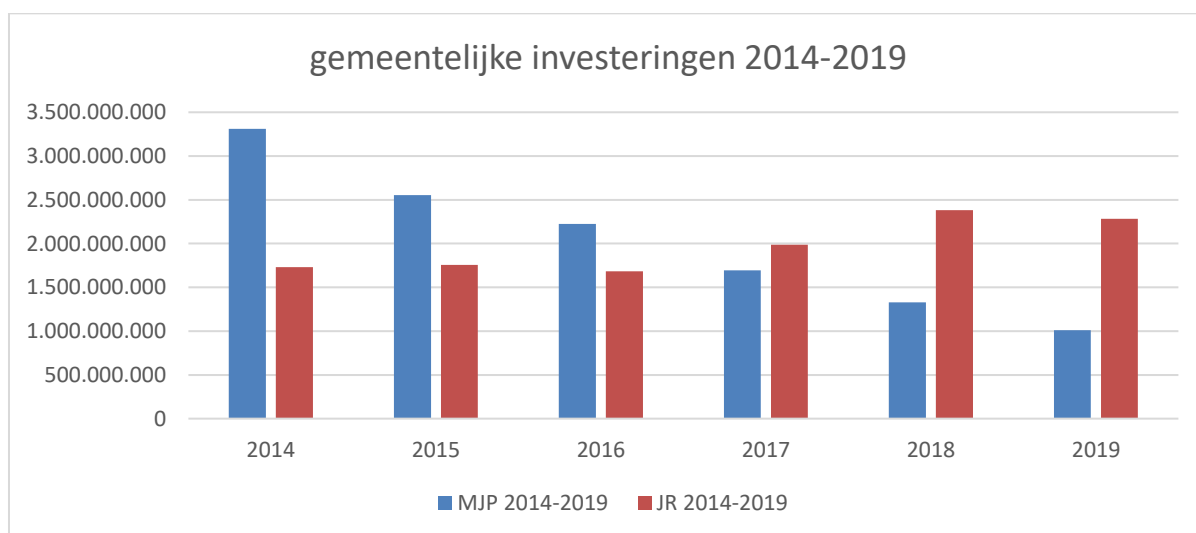
1. Inleiding	2
2. Hoeveel investeerden de gemeenten en de OCMW's?	2
3. Waarin investeerden de gemeenten en de OCMW's (functionele verdeling)?	3
4. Welke soort investeringen deden de gemeenten en de OCMW's (economische verdeling)	4
5. Uitleiding	5

1. INLEIDING

Nu de jaarrekeningen 2019 van de gemeenten beschikbaar zijn (van 38 besturen zijn slechts de voorlopige jaarrekeningen 2019 beschikbaar) kunnen we een analyse maken van de lokale investeringen tijdens de periode van de meerjarenplanning 2014-2019.

De in deze nota opgenomen cijfers zijn de uitgaven voor de 'materiële vaste activa' én de 'toegestane investeringssubsidies' (dus zonder de uitgaven voor de 'immateriële vaste activa' en voor de 'financiële vaste activa') voor de gemeenten, de districten en de OCMW's samen (dus zonder hun verzelfstandigde entiteiten, de AGB's en de welzijnsverenigingen)¹.

2. HOEVEEL INVESTEERDEN DE GEMEENTEN EN DE OCMW'S?

MVA + TI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	totaal
MJP 2014-2019	3 310 044 367	2 553 943 617	2 225 008 343	1 694 855 922	1 328 233 617	1 010 231 369	12 122 317 235
JR 2014-2019	1 730 188 913	1 758 215 720	1 683 905 136	1 988 403 781	2 381 363 677	2 282 176 075	11 824 253 302
	52%	69%	76%	117%	179%	226%	98%

In de gehele periode 2014-2019 investeerden de Vlaamse gemeenten en hun OCMW's 11,8 miljard euro of bijna 2 miljard euro per jaar. Dit is nauwelijks minder dan wat ze hadden gepland in hun initiële meerjarenplanning 2014-2019 (12,1 miljard euro). Het 'uitvoeringspercentage' bedraagt in meerjarig perspectief bijgevolg 98%!

De klassieke investeringscyclus speelde ook de afgelopen periode helemaal: grootse plannen voor het begin van de meerjarenplanning/bestuurperiode en minder voor het einde, maar een volledig omgekeerd beeld in de effectieve uitvoering.

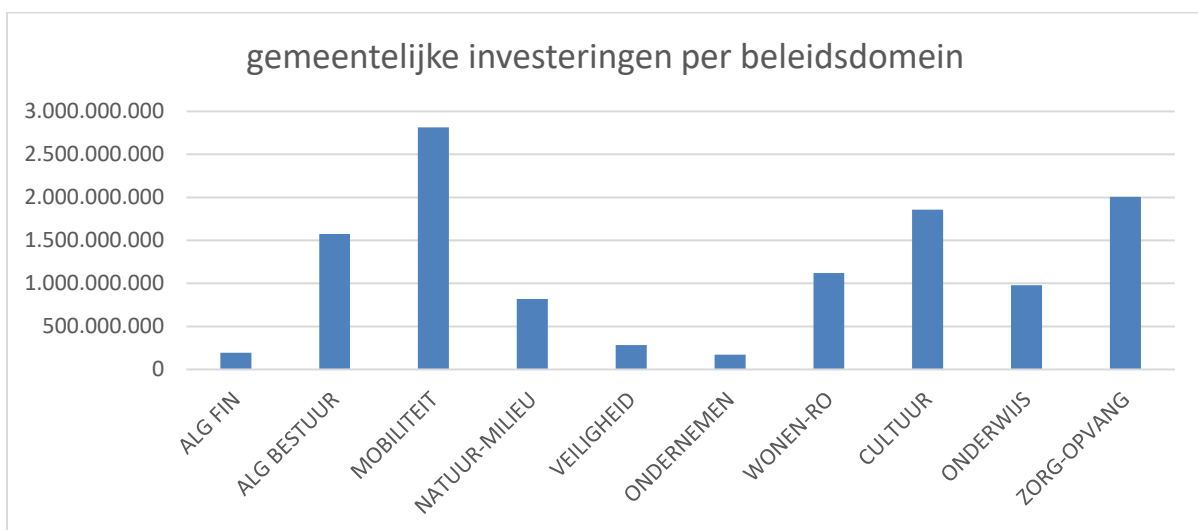
¹ Bron cijfergegevens: ABB, financiële analysetool, op 20 augustus 2020, methodiek 'BBC2020'.

Uit een analyse op het niveau van de individuele besturen blijkt dat 32 gemeenten minder dan 70% investeerden van de uitgaven die ze initieel hadden gepland. 38 gemeenten investeerden 150% of meer van de initieel geplande uitgaven. 13 gemeenten investeerden zelfs meer dan het dubbele!

De grootste investeerder is uiteraard de stad Antwerpen (bijna 1,3 miljard euro investeringsuitgaven in de periode 2014-2019, zonder de investeringen van de districten), gevolgd door de steden Gent (641 miljoen euro) en Brugge (298 miljoen euro). Aan het andere uiterste bevinden zich, naast Herstappe, de gemeenten Bever en Horebeke, die beiden ongeveer 2,2 miljoen euro investeerden in de afgelopen 6 jaar.

3. WAARIN INVESTEERDEN DE GEMEENTEN EN DE OCMW'S (FUNCTIONELE VERDELING)?

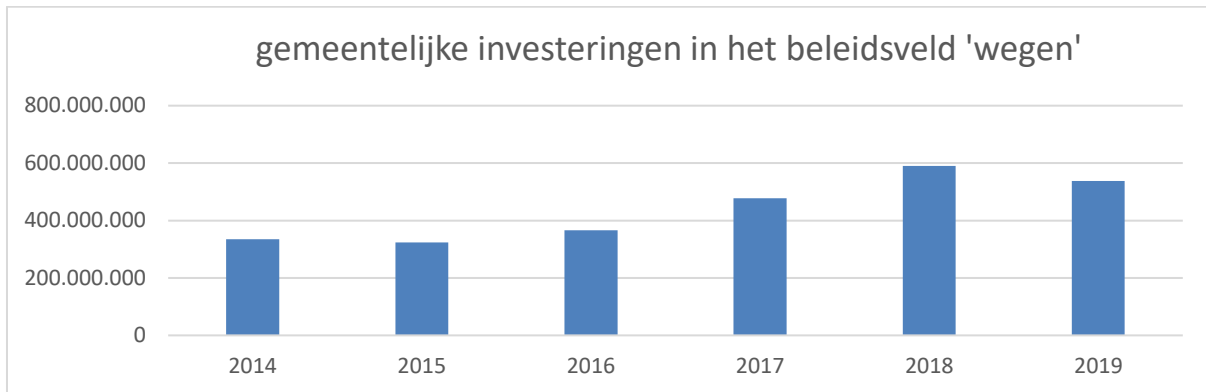
De functionele indeling in beleidsdomeinen (die verder zijn onderverdeeld in beleidsvelden) laat ons toe om de investeringsuitgaven van de gemeenten en de OCMW's (hier voor de volledige periode 2014-2019) op te splitsen per beleidsdomein.

beleidsdomein	ALG FIN	ALG BESTUUR	MOBILITEIT	NATUUR-MILIEU	VEILIGHEID	ONDERNEMEN	WONEN-RO	CULTUUR	ONDERWIJS	ZORG-OPVANG
bedrag	194 944 825	1 576 177 055	2 813 915 764	820 350 400	284 874 232	170 972 713	1 120 368 309	1 857 989 576	977 770 908	2 006 889 520
	2%	13%	24%	7%	2%	1%	9%	16%	8%	17%

De gemeenten en de OCMW's investeerden de afgelopen 6 jaar vooral in de beleidsdomeinen 'mobiliteit' (2,8 miljard euro), 'zorg en opvang' (2 miljard euro) en 'cultuur en vrije tijd' (1,8 miljard euro). De andere beleidsdomeinen scoren merkkelijk lager bij de verrichte investeringsuitgaven.

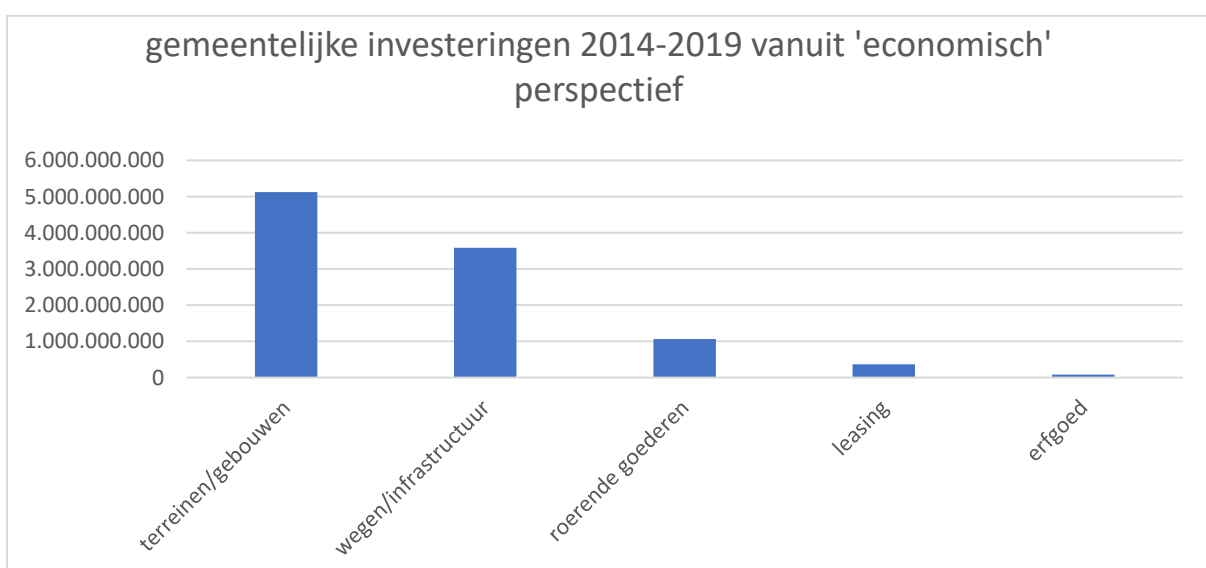
Binnen het beleidsdomein 'mobiliteit' gingen de uitgaven vooral naar het beleidsveld 'wegen' (de klassieke wegeniswerken), waar de investeringscyclus (wegeniswerken voltooid voor de lokale verkiezingen) ten volle speelt.

MVA en TI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
wegen	335 385 851	323 724 012	366 166 869	477 939 018	590 138 152	537 791 002	2 631 144 905

4. WELKE SOORT INVESTERINGEN DEDEN DE GEMEENTEN EN DE OCMW'S (ECONOMISCHE VERDELING)?

De verdeling van de investeringsuitgaven kan ook gebeuren per economische rekening. Hier houden we enkel rekening met de investeringen in materiële vaste activa (MVA): de jaarrekeningen van de gemeenten en OCMW's laten ons niet toe om uit te maken voor welke economische categorie begunstigen van de subsidies de toegestane investeringssubsidies uiteindelijk aanwendden.

MVA	terreinen/gebouwen	wegen/infrastructuur	roerende goederen	leasing	erfgoed	totaal
2014-2019	5 127 053 130	3 587 965 748	1 065 829 692	362 730 622	85 591 400	10 229 170 592
	50%	35%	10%	4%	1%	

Het grootste deel van de investeringen in MVA gebeurt binnen de categorie van de 'terreinen en gebouwen' en de 'wegen en andere infrastructuur' (waartoe ook waterwegen en rioleringen behoren). Eén tiende van de investeringen zijn roerende goederen: dit zijn allerhande 'installaties, machines en uitrusting' en 'meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel'.

De rubriek 'vaste activa in leasing en soortgelijke' is bescheiden maar kent in 2019 een opvallende stijging: van 20 tot 40 miljoen euro in de voorgaande jaren tot 126 miljoen euro in 2019. De belangrijkste reden voor die evolutie is de gewijzigde manier van boeken van investeringen die gemeenten via intergemeentelijke samenwerkingsverbanden doen in sportinfrastructuur en in verlichtingsapparatuur. Volgens de boekhoudregels voor de lokale besturen worden die investeringen geboekt als vaste activa in leasing en niet als werkingssubsidies aan de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

5. UITLEIDING

Meer gedetailleerde informatie over de gemeentelijke investeringen kan je terugvinden op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur (<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/bbc-strategisch-en-financieel-beleid/basisgegevens>). Daar vind je onder andere:

- het globale overzicht van de belangrijkste categorieën van de gemeentelijke ontvangsten en uitgaven op basis van de digitale informatie van de jaarrekeningen 2014-2019;
- de data van de digitale jaarrekeningen van alle gemeenten en OCMW's die je naar eigen inzichten kan bevragen met de aangeboden tool.